

Šrī Krišnopanišad

Atharva Vēda

zrI gurubhyo namaH hariH oM

yo rAmaH kRSNa tAm etya sArvAtmyaM prApya lIlayA
atoSayad dev mauni paTalaM taM nato 'smy aham

auM bhadraM karNebhir iti zAntiH

atha prathama khaNDaH

Kapitola první

Úvod

hariH auM |
zrI mahAviSNUm sac cid Ananda lakSaNaM rAmacandraM
dRStvA sarvAGga sundaraM munayo vana vAsino vismitA babhUvuH
taM hocurno 'vadyam avatArAn vai gaNyante AliGgAmo bhavantamiti
bhavAntare kRSNAvatAre yUyaM gopika bhUtva mAm AliGgatha
anye ye 'vatArAs te hi gopA na strIz ca no kuru |
anyonya vigrahaM dhAryaM tavAGga sparzanAdi ha |
zAzvata sparzayitAsmAkaM
gRhnamo 'vatArA vayam

Při pohledu na Pána Mahávišnuu-Rámačandru, jehož všechny končetiny jsou velmi pěkné, někteří mudrci žijící v lese užasli. Řekli Mu: „Běda, nerozumíme Tvým avatárům. Pouze Tě obejmeme.“ Pán Rámačandra jim odvětil: „V dalším zrození, až se stanu Krišnou, se vy stanete gópími a potom Mě obejmete. Ostatní sestoupí jako gópové a vy budete jejich manželky.“

rudrAdInAM vacaH zrutvA provAca bhagavAn svayam
aGga saGgaM kariSyAmi bhavad vAkyaM karomy aham

1 (Šiva a dévové poté řekli:) „Také přijmeme tyto podoby. Znovu a znovu se nás budeš dotýkat a my Tebe.“

2 Při vyslecnutí těchto slov Šivy a děvů Nejvyšší Pán, Osobnost Božství, řekl: „Budu se dotýkat vašich končetin. Udělám, co jste řekli.“

moditAs te surA sarve kRta kRtyA dhunA vayam

yo nandaH paramAnando yazodo mukti gehinI

3 Všichni dévové se zaradovali. „Nyní se naše životy staly úspěšnými,“ řekli. Jeden z nich se stal blaženým Nandou a další jeho manželkou Jašódou, která byla osvobozena již v tomto světě.

mAyA sA trividhA proktA sattva rAjasa tAmasI
proktA ca sAttvikI rudre bhakte brahmaNi rAjasI
tAmasI daitya pakSeSu mAyA tredhA hy udAhRtA
ajayA vaiSNavI mAyA japyena ca sutA purA

4-5 Klamná energie Májá má tři rysy: dobro, vášně a nevědomost. Kvalita dobra je projevena v oddaném Šivovi, kvalita vášně v Brahmovi a kvalita nevědomosti v démonech. Májá tedy má tři rysy. Její oddaní pronášejí její jména Májá, Adžajá a Vaišnaví. Narodila se před Pánem Krišnou.

devakI brahmaputra sA yA vedair upagIyate
nigamo vasudevo yo vedArthaH kRSNa rAmayoH

6 Nejvyšší Pán, Osobnost Božství, se narodil jako syn Dévakí, kterou oslavují Védy. Vasudéva, který znal všechny Védy, byl otec Krišny a Balaráma.

stuvante satataM yas tu so 'vatIrNo mahI tale
vane vRndAvane krIDaG gopa gopI suraiH saha

7 Nejvyšší Pán, Osobnost Božství, jehož (mudrci a dévové) oslavují bez konce, sestoupil na Zem. V lese Vrindávanu si užíval zábav se svatými gópy a gópími.

gopyo gAva Rcas tasya yaSTika kamalAsanaH
vaMzas tu bhagavAn rudraH zRGgam indraH saghosuraH

8 Zosobněné Védy se staly gópími a kravami, Brahmá se stal holí Pána Krišny, Pán Šiva se stal flétnou Pána Krišny a Indra se stal buvolím rohem Pána Krišny. Někdo se stal démonem Aghásurou.

gokulaM vana vaikuNThaM tApasAs tatra te drumAH
lobha krodhAdayo daityAH kali kAlas tiraskRtaH

9 Les duchovního světa se stal Gókulou. Zosobněné askeze se v něm staly stromy. Chamtivost, hněv a další hříchy se staly démony. Věk Kali zmizel.

gopa rUpo hariH sAkSAn mAyA vighraha dhAraNaH
durbodhaM kuhakaM tasya mAyayA mohitaM jagat

10 Nejvyšší Pán, Osobnost Božství, se zjevil ve své původní podobě jako pasáček. Svět podvedený a zmatený Jeho klamnou energií nedokázal rozpoznat Jeho pravou totožnost.

durjaya sa suraiH sarvair dhRSTi rUpo bhavedvijaH
rudro yena kRto vaMzas tasya mAya jagat katham

11 Ani všichni dévové nemohou přemoci Pánovu energii Májú. Vlivem Pánovy energie Jógamájí se Brahmá stal holí a Šiva flétnou. Jak Pánova energie Májá projevila celý vesmír?

balaM jJAnaM surANAM vai teSAM jJAnaM hRtaM kSaNAAt
zeSanAgo bhaved rAmaH kRSNo brahmaiva zAzvatam

12 Poznání je silou dévů. Pánova energie Májá odnímá toto poznání v jediném okamžiku. Pán Šéšanága se zjevil ve své původní podobě jako Pán Balaráma. Věčný Nejvyšší Pán, Osobnost Božství, se zjevil ve své původní podobě jako Pán Krišna.

aSTavaSTa sahasre dve zatAdhikyaH striyas tathA
RcopaniSadas tA vai brahma rUpA RcaH striyAH

13 Zosobněné Vědy a zosobněné Upanišady se staly 16 108 ženami s dokonale duchovními podobami.

dveSAz cANUra mallo 'yaM matsaro muSTiko jayaH
darpaH kuvalayApIDo garvo rakSaH khago bakaH

14 Zosobněná nenávist se stala zápasníkem Čánúrou. Zosobněná závist se stala Muštikou. Zosobněná nestoudnost se stala Kuvalajápídou. Zosobněná pýcha se stala démonským ptákem Bakou.

dayA sa rohiNI mAtA satyabhAmA dhareti vai
aghAsuro mAha vyAdhiH kaliH kaMsaH sa bhUpati

15 Zosobněná milost se stala matkou Róhiní. Bohyně Země se stala Satjabhámou. Zosobněná nemoc se stala Aghásurou. Zosobněná hádka se stala králem Kansou.

zamo mitraH sudAmA ca satyAkruroddhavo damaH
yaH zaGkhaH sa svayaM viSNur lakSmI rUpo vyavasthitaH
dugdha sindhau samutpanno meghaghoSas tu saMsmRtaH

dugdo dadhiH kRtas tena bhagna bhANDo dadhi gRahe

16-17 Zosobněná mírumilovnost se stala Pánovým přítelem Sudámou. Zosobněná pravdomluvnost se stala Akrúrou. Zosobněné sebeovládání se stalo Uddhavou. Pán Višnu samotný se stal Krišnovou lasturou, která duněla jako hrom a která, také zrozená z oceánu mléka, byla příbuznou bohyně štěstí. Pán Krišna stvořil oceán mléka, když rozbil nádobu, aby ukradl jogurt.

krIDate bAlako bhUtvA pUrva vatsu maho dadhau
saMhArArthaM ca zatrUNAM rakSaNAya ca saMsthitaH

18 Takto se Pán stává dítětem a užívá si zábav jako dříve ve velkém oceánu (mléka). Pán Krišna se zjevil, aby odstranil své nepřátele a ochránil (své oddané).

kRpArthe sarva bhUtAnAM goptAraM dharmam Atmajam
yat sraSTum IzvareNASIt tac cakraM brahma rUpa dhRk

19 Aby Pán Krišna prokázal milost všem živým bytostem, zplodil syna, zbožnost [dharmu], která chrání všechny bytosti. Pán Krišna také stvořil svoji čakru, kterou tvoří duchovní energie.

jayantI saMbhavo vAyuz camaro dharmasamjJitaH
yasyAsau jvalanAbhAsaH khaDga rUpo mahezvaraH

20 Váju se stal dobou zrození Pána Krišny. Jamarádža se stal čamarou Pána Krišny. Pán Šiva se stal blyštivým mečem Pána Krišny.

kazyapolUkhalaH khyAto rajjur mAtA 'ditis tathA
cakraM zaGkhaM ca saMsiddhiM binduM ca sarva mUrdhani

21 Kašjapa se stal hmoždířem a matka Aditi provazem. Siddhi a bindu na hlavě všech se staly čakrou a lasturou Pána Krišny.

yAvanti deva rUpANi vadanti vibudhA janAH
namanti deva rUpEbhya evam Adi na saMzayaH

22 Moudří se klaní přede všemi podobami, které mudrci označují za avatáry Pána Krišny. O tom není pochyb.

gaDA ca kAlika sAkSAt sarva zatra nibarhiNI
dhanuH zArGgaM svam AyA ca zarat kAlaH subhojanaH

23 Čas se stal kyjem Pána Krišny, ničitelem všech nepřátel. Pánova energie Jógamájá se stala Jeho lukem Šárnga. Podzim se stal Jeho lahodnými pokrmy.

abja kANDaM jagat bljaM dhRtaM pANau sva lIlayA
garuDo vaTa bhANDIraH sudAmA nArado muniH

24 Pán Krišna si v ruce pohrává s lotosovým kořenem, který je semenem hmotných vesmírů. Garuda se stal velkým banyánem (ve Vrindávanu). Nárada Muni se stal Sudámou.

vRnda bhaktiH kriyA buddhiH sarva jantu prakAzinI
tasmAn na bhinnaM nAbhinnaM Abhir bhinno na vai vibhuH

25 Zosobněná oddaná služba se stala gópí Vrindou. Činnosti oddané služby se staly moudrostí, která osvěcuje všechny živé bytosti. Všemocný Nejvyšší Pán se od nich neliší a také s nimi není totožný.

bhUmAv uttAritaM sarvaM vaikuNThaM svarga vAsinAm

(26) Pán přemístil na Zem celý duchovní svět s jeho obyvateli.

iti prathama khaNDaH

Kapitola druhá

atha dviIyaH khaNDaH

zeSo ha vai vAsudevAt saGkarSaNo nAma jIva AsIt
so 'kAmayata prajAH sRjeyeti

1 Z Pána Vásudeva se projevil Pán Šéša, nazývaný též Sankaršana, který byl otcem všec živých bytostí. Přál si: „Zplodím děti.“

tataH pradyumna saMjJaka AsIt
tasmAt ahaGkAranAm aniruddho hiraNyagarbho 'jAyata
tasmAt daza prajApatayo marIcy AdyAH
sthANu dakSa kardama priyavratottanapAda vAyavo vyajAyanta
tebhyoH sarvANi bhUtAni ca
tasmAcceSA deva sarvANi ca bhUtAni samutpadyante
tasminn eva pralIyante

2 Z Něho se zrodila osoba jménem Pradjumna. Z Pradjumny se zrodil Aniruddha, nesoucí jména Ahankára a Hiranjagarbha. Z Pradjumny se zrodilo deset Pradžapatiů počínaje Maričim, mezi něž patří Sthánu, Dakša, Kardama, Prijavrata, Uttánápáda a Váju. Tak se všechny živé bytosti zrodily z Pána Šéši a do Šéši vstupují (v době zániku vesmíru).

sa eva bahudhA jAyamAnaH sarvAn paripAti
sa eva kAdraveyo vyAkaraNa jyotizAdi zAstrANi nirmimANo
bahubhir mumukSubhir upAsyamAno 'khilAM bhuvam ekasmin
zIRSNa siddhArtha vadavad hriyamANaH sarvair munibhiH
saMprArthya mAnaH sahasra zikharANi meroH
zirobhira vAryamANo mahA vAyv ahaGkAraM nirAcakAra

3 Pán Šéša zplodil všechny živé bytosti a chrání je. Stvořil gramatiku, astrologii a další vědy. Uctívají Ho mudrci toužící po osvobození. Drží celý vesmír na své hlavě. Mudrci znají Jeho slávu a oslavují Ho modlitbami. Svými mnoha hlavami zastiňuje tisíc vrcholů hory Méru. Stvořil éter a falešné ego.

sa eva bhagavAn bhagavantaM bahudhA viprIyamANaH akhilena svena
rupeNa yuge yuge tenaiva jaya mAnaH sa eva saumitri aikSvAkaH
sarvANi dhAnuSa zAstrANi sarvANy astra zAstrANi bahudhA
viprIyamAno rakSAMsi sarvANi vinighnaMz cAtur varNya dharmAn
pravartayAm Asa

4 Pán Šéša je Osobnost Božství. Jugu za jugou se zjevuje v mnoha podobách. Zrodil se jako Lakšmana, syn Sumitry a potomek krále Ikšváka. Ovládal vědu o lukostřelbě a zbraních, zabil všechny démony a chránil varnášrama-dharmu.

sa eva bhagavAn yuga saGdhi kAle zAradAbhra saGnikAzo
rauhineyo vAsudevaH sarvANi gadAdy Ayudha zAstrANi
vyAcakSANO naikAn rAjany amaNDalAn nirA cikIrSuH
bhU bhAram akhilaM nicakhAna

5 Pán Šéša je Osobnost Božství. Během juga-sandhji (spojení jug) se zjevil jako Pán Balaráma, syn Vasudéva a Róhiní. Zářil jako podzimní mrak. Byl mistrem boje s kyjem a ostatními zbraněmi a díky touze zabít zástupy démonských králů zbavil Zemi jejího břemene.

sa eva bhagavAn yuge turIye 'pi brahmakule
jAyamAnaH sarva upaniSadaH uddidhIrSuH
sarvANi dharmā zAstrANi vistArayiSNuH
sarvAn api janAn saNtArayiSNuH
sarvAn api vaiSNavAn dharmAn vijRmbhayan

sarvAn api pASaNDAn nicakhAna

6 Ve čtvrté juze se Nejvyšší Osobnost Božství rodí v bráhmanské rodině [jako Pán Višvarúpa-Nitjánanda]. S touhou učít poselství všech Upanišad, kázat pravdy dharma-šáster a osvobodit všechny lidi káže veškeré pravdy vaišnavadharmy a také ničí všechny ateisty a ty, kteří urážejí Pána.

sa eSa jagad antaryAmI
sa eSa sarvAtmakaH
sa eva mumukSubhir dhyeyaH
sa eva mokSa pradaH
etaM smRtvA sarvebhyaH pApebhyo mucyate
tan nAma saGkIrtayan viSNus AyujoyaM gacchati

7 On je Nadduše přítomná v srdci každé bytosti. Je předmětem meditace pro ty, kdo touží po osvobození. Uděluje osvobození. Díky meditaci o Něm se osoba zbaví všech hříchů. Pronášením Jeho svatých jmen se dosáhne osvobození.

tad etad divA adhIyAnaH rAtri kRtaM pApaM nAzayati
naktam adhIyAno diva sakRtaM pApaM nAzayati
tad etad vedAnAM rahasyaM tad etad upaniSadAM rahasyam
etad adhIyAnaH sarvatra utphalaM labhate
zAntim eti manaH zuddhim eti sarva tIrrtha phalaM labhate
ya evaM veda deha bandhAd vimucyate
ity upaniSat

8 Kdo o Něm medituje ve dne, se zbaví hříchů předchozí noci. Kdo o Něm medituje v noci, se zbaví hříchů předchozího dne. To je tajemství Véd. To je tajemství Upanišad. Meditací o Něm se dosáhne plodů všech ročních období, míru, čistého srdce a výsledku návštěvy všech svatých míst. Kdo toto zná, se zbaví nutnosti opět vstoupit do hmotného těla. Tolik Upanišada.

iti dvitIyaH khaNDaH

Poznámka: Některá vydání nezahrnují 2. kapitolu.